

Høringsuttalelse – forslag til kystsoneplan

Dette er en høringsuttalelse som gjelder primært Tromsø- og Balsfjord-delene av forslag til Kystsoneplan for Tromsøregionen 2022-2032, fra Naturvernforbundet i Tromsø og omegn. Uttalelse for Karlsøy-delen er sendt i eget dokument.

Den lokale muligheten

Det er viktig at lokalpolitikkerne forstår at det er nå de udiskutabelt har muligheten til å tøyte veksten i ei oppdrettsvirksomhet som sliter med sykdom og dødelighet, samt påfører norske fjorder og sund store mengder utslipp. Kommunen kan nå si nei til nye lokaliteter. Når man først har tildelt dem, har man lokalt mindre styring med hva som skjer videre.

I juni/juli brøt det ut ILA på lokaliteten Solheim i Grøtsundet, like ved kommunegrensa mellom Karlsøy og Tromsø. Solheim ligger inne med søknad om økning av maksimalt tillatt biomasse (kapasitet). I vår godkjente Mattilsynet at et anlegg i motsatt ende av Reinøya, Korsnes, fikk doble kapasiteten fra 3.600 til 7.200 tonn.¹ Det var da ILA-smitta, kort etter at Lubben-anlegget mellom Solheim og Korsnes, hadde hatt to ILA-utbrudd på et par år. I tillegg var Norge inne i sin verste «ILA-epidemi» på 28 år (2020 og 2021). Likevel foreslås det nå tre nye lokaliteter rundt Solheim, to av dem i Tromsø kommune (mer om det seinere).

Vi er altså inne på spørsmål om samla påkjenning, og Naturvernforbundet mener tida er overmoden for å være føre var. Det betyr i klartekst å trekke i nødbremsen, inntil det utvikles teknologi og metoder gode nok for den veksten som har vist seg skadelig for livet i havet.

Om «samla påkjenning»

I kapittelet som beskriver nullsituasjonen i det felles saksfremlegget til Kystsoneplan for Tromsøregionen 2022-2032 heter det: «Flere anlegg og økt produksjon vil gjøre det nødvendig på sikt i større grad å se på de samvirkende miljø- og smitteeffektene fra flere anlegg i et område, og ikke bare på de lokale effektene av enkeltanlegg».

Vurdering av samlede virkninger er et helt sentralt poeng. Naturvernforbundet mener at dette ikke er vurderinger som skal gjøres «på sikt», tvert imot er det noe en bør se på i en kystsoneplan som skal gjelde for de neste årene. Etter vårt syn gir naturmangfoldloven § 10 klare føringer når det gjelder samla påkjenning, og bestemmelsen må leses som at ansvaret for vurdering av samla belastning ligger som et løpende ansvar og er forutsetning for å kunne ivareta føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. En slik diskusjon må derfor komme i forkant av vekst og nye tildelinger, ikke etterskuddsvis. Konsekvensvurderinger må også omfatte vurdering av samla påkjenning for større områder og ikke avgrenses til lokalitet for lokalitetens vurderinger.

Det går fram av det samme kapittelet at det er åpnet for vesentlig vekst i næringa de seinere åra og vises til trafikklyssystemet, men det er få opplysninger om hva som er erfart. På side 15 opplyses det at «Totalt har tilgjengelig maksimalt tillatt biomasse (MTB) i planområdet økt med 44 365 tonn fra 2015-2021 (oktober 2021), noe som tilsvarer en vekst på 68,9 %». Opplysninger om hvorvidt den økningen har medført noen konsekvenser for bærekraft, sett ut

¹ <https://www.itromso.no/meninger/i/34zeJ9/nar-mattilsynet-gjor-maten-syk>

fra indikatorer som lus og fiskehelse og virkning på fiskeri («pelletssei», rekefelt osv.) kommer ikke fram. Dette til tross for at det er kjent at fiskehelse- og lusesituasjonen har, som vi viser i dette innspillet, forverret seg i perioden. En beskrivelse av nullsituasjonen må altså være dekkende for konsekvenser som følge av seinere års vekst.

Her må det påpekes at trenden med mange utvidelser av kapasiteten, sammen med så mange nye foreslåtte lokaliteter, gjør at mengden oppdrettsfisk i Tromsøregionen potensielt kan bli mer enn femdobla fra 2015-nivå og til 2030.

Det må også tillegges at en vanvittig idé om seksdobling før 2050 i norsk oppdrett sprang ut av et «mulighets-scenario» pønska ut i 2012. Uten at dette er forska på – men sterkt kritisert av professorer, og enda mindre konsekvens-utreda, så har sentrale og regionale politikere omfavna denne spekulasjonen uten omtanke.² I tiåret som deretter har gått er veksten totalt i Norge nesten uteblitt.³ Det skyldes at næringa har hatt store miljøproblemer. På Vestlandet har det vært så ille at tillatelser er inndratt. Likevel uttales stadig flerdoblingsmålet, som innebærer at vi her i nord tilsynelatende må tåle mer enn seks-gangen i oppdretts-økning, med tilhørende risiko for at områder i nord skal komme i samme situasjon som på Vestlandet. Er det hva våre lokalpolitikere vil?

Lusebehandlinger

Oppdrettsbransjen har de siste par årene forsøkt å skape et inntrykk av at de er slutta med medikamentelle behandlinger, som forskning har vist truer livet i havet. Påstanden må sies å ha betydelige modifikasjoner, også ut fra hva Fiskehelse rapporten for 2020 viser.⁴

For eksempel var bruken av Hydrogenperoksid på vei opp igjen. Bruken av fôrbaserte lusemidler (Diflubenzuron, Teflubenzuron og Emamektin Benzoat) var høyere enn alle de tre foregående årene, og mer enn tre ganger så høy som i 2018. Dessuten hadde bruken av Azametifos dobla seg fra 2019, og ikke vært høyere siden 2016. Naturvernforbundet har grunn til å tro at den negative trenden fortsatte i 2021, men den rapporten er ikke klar ennå.

I Tromsøregionen foregår det også fortsatt mange kjemiske avlusninger. For eksempel har den nevnte lokaliteten Solheim sammen med Strandmo i Langsund, som har hatt en rekke ulike behandlinger i hver sin siste produksjonssyklus (ca. 1,5 år). Til sammen er det snakk om tre fôrbehandlinger, sju badebehandlinger (hvorav to med kombinasjon av Hydrogenperoksid og Azametifos) og åtte mekaniske fjerninger for disse fire anleggene over halvanna år hver.

De nevnte lokalitetene har faktisk aldri hatt flere medikamentelle behandlinger enn i sine siste produksjonssykluser (2021-2022), i tillegg til å fjerne lus mekanisk. Ofte ser vi det disse lokalitetene viser, at mekanisk behandling kommer i tillegg til medikamentelle behandlinger og ikke istedenfor. I alle fall her i nord. Sånn er det også på Tromsø-lokaliteten Angstauren ytterst i Kattfjorden. I mars 2020 behandla de med Emamektin Benzoat, så fjerna de lus mekanisk i oktober, men måtte bade laksen i Hydrogenperoksid i desember, før de likevel sprengte lusegrensa i januar/februar 2021.

Rett skal være rett. Tromsø kommune ser ikke ut for å ha hatt så mange medikamentelle behandlinger de siste årene som Karlsøy kommune. Da er det to vesentlige ting å påpeke. Det

² Sætre, Simen og Østli, Kjetil, *Den nye fisken* (2021), side 142-151.

³ <https://www.ssb.no/fiskeoppdrett> Fra 2010 til 2019 økte antall matfisktillatelser med 13,4 %.

⁴ <https://www.vetinst.no/rapporter-og-publikasjoner/rapporter/2021/fiskehelse rapporten-2020> (side 21)

ene er å understreke bruken av ordene «ser ikke ut for». Eksempelvis lusebehandla Norway Royal Salmon (NRS) med hydrogenperoksid ved Korsnes i januar 2021, sjøl om det fortsatt ikke er registrert på nettsidene til Barentswatch, slik det skal. Dette avdekka vi i deres korrespondanse med Mattilsynet, gjennom offentlig postjournal. Det underbygger også det Naturvernforbundet i Troms bidro til å avsløre i 2018. Da var 11 av 28 uttak av lusemidler til Lyngnbassenget over fem-seks år aldri registrert som behandlinger i Barentswatch.

Det andre som må påpekes er at mekanisk fjerning av lakselus er et stort dyrevelferdsproblem, som bidrar sterkt til den høye dødeligheta innen lakseoppdrett. Og der bidrar også Tromsø. Lokaliteten Brensholmen fjerna lus fire ganger i høst. Etter det har det vært korrespondanse mellom NRS og Mattilsynet. Det starta med ei «melding om meldepliktig hendelse – Forøket dødelighet ifm. avlusing» 1. desember. De korresponderer fortsatt. Naturvernforbundet oppdaga dette nylig, og Mattilsynet har forståelig nok ikke fått reagert på innsynsbegjæringa vår ennå. Derfor kan vi ikke si noe om hvor alvorlig dette er, men tilsynelatende alvorlig nok.

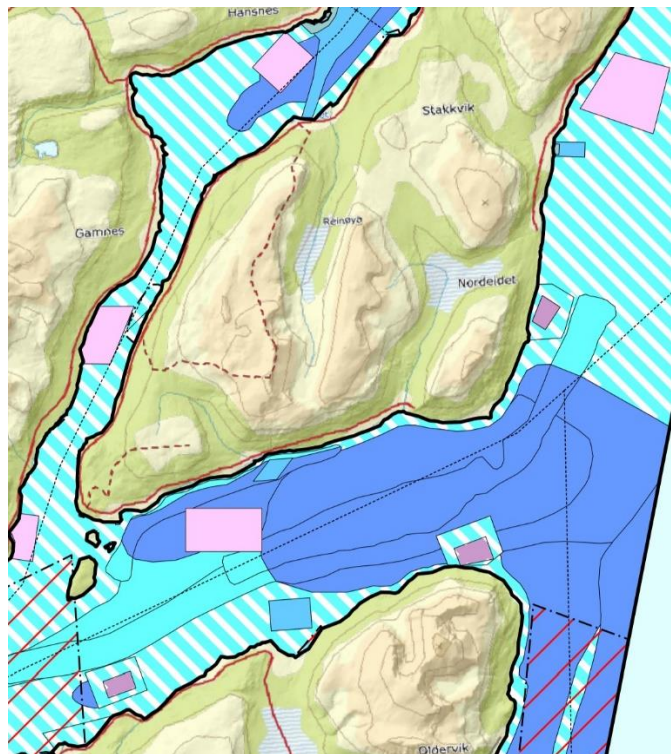
Nye lokaliteter

I Tromsø og Balsfjord er det foreslått svært mange nye lokaliteter, ikke minst sett i lys av at Balsfjord hittil har valgt å være en oppdrettsfri kommune. Det vil være svært uheldig om de nå åpner opp i sine sårbare farvann, men også Tromsøs press på disse områdene er av helt åpenbar skadelig karakter.

Kvitbergan og Jøvika: Lokaliteter i Grøtsundet, nær kommunegrensa mot Karlsøy, henholdsvis nord-nordøst av Ullstinden og lengre innover sundet, nær Skittenelv. I samme område foreslås lokaliteten **Flathaug** sørøst av Reinøya, på andre sida av kommunegrensa, cirka midt mellom anleggene Lubben og Solheim. Begge hadde ILA-utbrudd i sine siste produksjonssykluser. De tre nye foreslåtte er lilla ruter i bildet til høyre, mens de allerede etablerte anleggene er i rosa. Ikke la dere lure av størrelsesforskjellene. De nye blir ikke mindre enn de etablerte.

Solheim har allerede nærhet til de tidligere nevnte anleggene i Langsund, og nesten like stor bruk av lusemidler. I

Grøtsundet er det rekefelt, som strekker seg videre nordover langs Reinøyas østside til området ved Flathaug. Sammen med dagens anlegg, en utvidelse av Solheim, samt Kvitbergan og Jøvika, vil samla påkjønning innafor et begrensa område bli stort – mye større enn i dag. Det er viktig at politikerne i både Karlsøy og Tromsø forstår skadepotensialet ved eventuelt å overse dette. Ifølge lokale fiskere er det dessuten gytefelt både ved Flathaug og Kvitbergan for ulike fiskeslag. Helst bør verken Jøvika, Kvitberg eller Flathaug bli noe av.

Sandneset, Kantorneset, Hamran og Steinnes: Fire foreslåtte lokaliteter i Balsfjorden, hvor Myre Havbruk ønsker å drive torskeoppdrett. «Forslagsstiller ønsker å ta i bruk teknologi som samler opp organisk materiale», heter det i utredninga. Det er etterlyst beskrivelse av teknologien. Vi har fått et bilde, og det er det hele. Det er vanskelig å forstå annet enn at man tenker på helt tradisjonelle merder, som er åpne, bortsett fra at fekalier og fôrspill forventes å ramle ned på et fat hvor...?

Poenget er at merdesidene er åpne nøter, hvor en fjord med strøm og vær tar organisk materiale med seg ut. Det er svært vanskelig å tro at man klarer å samle opp nevneverdige utslipp med denne «teknologien». Det er fristende å kalle dette skuebrød. Og det nær svært viktige åleggsslokaliteter og bløtbunnsområder, som er ømfintlige for slike sedimentære utslipp.

Utredninga får også bra fram hva man risikerer, i en terskelfjord med lokale stammer og arter av helt spesiell verdi, osv. Det blir likevel litt pussig når man opplyser «Ingen konflikt med eksisterende anlegg», men overser at tre av de foreslåtte lokalitetene ligger nærmest oppå hverandre. Det vil være ekstra ødeleggende å tillate flere av disse forslagene, om i det hele tatt noen av dem. En fersk rapport fra Havforskningsinstituttet, i samarbeid med forskere fra Norges Arktiske Universitet – UiT, har advarsler nok:

«Lokale gytefelt langs hele kysten, spesielt sårbare fjordbestander, bør fortsatt beskyttes mot torskeoppdrett. (...) Risikoprofilen for torsk antas å være høyere (...) I tillegg både rømmer og gyter oppdrettstorsk i merd, og det finnes ikke barrierer mellom generasjoner hos en rein marin art som torsk. (...) Rømt torsk kan også spre sykdom til villfisk, eller påvirke økosystemene på andre måter (for eksempel konkurranse om beiteområder eller predasjon). Det er også en rekke parasitter, bakterielle og virale agens som kan bli utfordrende ved økt oppdrett og levendelagring av torsk.»⁵

Det er altså uakseptabel risiko for genetisk forurensing, slik at torskeoppdrett ikke bør tillates annet enn i lukka anlegg eller med steril torsk. Siden slike krav mangler nå, bør det ikke avsettes lokaliteter til torskeoppdrett.

Andersdal: Dette forslaget om ny lokalitet er tett oppi kommunegrensa – faktisk litt over den – til en kommune som har sagt nei til oppdrett i alle år. Så foreslår man å legge åpent og forurensende lakseoppdrett her. Forslaget bør avvises.

Middagsnes og Skredan: Lakselokaliteter som foreslås i hittil oppdrettsfrie Balsfjord. Kommer ikke fram i kystsoneplan-forslagets interaktive kart. Svært nærme foreslått torskelokalitet (Steinnes) og nærme hverandre. Bør avvises av en rekke grunner (se utredning). «Vurdering gjort som merdteknologi uten oppsamling av organisk materiale», heter det i utredninga om Skredan, som underbygger det vi skriver om lukka anlegg seinere i uttalelsen.

Fjelli: Lakselokalitet som foreslås i hittil oppdrettsfrie Balsfjord, og bør avvises. Heller ikke denne kommer fram i kystsoneplan-forslagets interaktive kart.

⁵ <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskingen-2021-22?fbclid=IwAR3XQ9KHuG98YSaS2EtRPI4IY2XbdSrjfyetJqN4nv2eMQGuhtv1DMW3Hk4>

Kvitberg: «Lukket visningsanlegg i sjø for anadrome arter og torsk.» Naturvernforbundet ønsker at oppdrett skal inn i lukka anlegg, og vil ikke avvise at teknologien man tenker å bruke her *kan* være spennende. Men det knytter seg visse usikkerheter rundt rensegrad m.m. for semilukka anlegg, som også er beskrevet i et høringssvar som omhandler dette påtenkte anlegget. Vel så stor usikkerhet er knyttet til om man kan føle seg trygge på at en lokalitet ender opp et lukka anlegg, sjøl om det påstås i utredninga at det er planen (mer om det seinere). Lokaliteten, svært nær lakseelva Straumselvvassdraget og nærme viktige stortareforekomster i strømsterkt område, er også helt uegna til åpent oppdrettsanlegg. Derfor anbefaler vi at man ikke setter av lokaliteten i kystsoneplanen, men gjerne fortsetter dialogen med Solivnova. Hvis man så kommer fram til at teknologi og konsept er en klar gevinst for miljøet, så er det uproblematisk å gi dispensasjon fra kystsoneplanen som da foreligger.

Straumfjorden, Mjelde, Sandsvikgrunnen og Brokskar/Fjordtun: Fire lakselokaliteter som foreslås svært nærme hverandre (0-1 km) i Straumfjorden. Dessuten nærme både lakseelva Straumselvvassdraget, viktige stortareforekomster og Rystraumen marine verneområde. Alle fire bør avvises.

Forøya, Kveldsvika og Spildernes: Torskeoppdrettslokaliteter foreslått i Malangen. Heller ikke de to sistnevnte kommer fram i kystsoneplan-forslagets interaktive kart, og forslagene er svært nærme hverandre. Minner om nevnte HI/UiT-rapports sterke skepsis til torskeoppdrett.

Vær også klar over at Lenvik har gitt dispensasjon til en torskeoppdretts-lokalitet i Malangen nylig. I tillegg vil dette berøre samla påvirkning på den nasjonale laksefjorden Malangen og alle de her beskrevne forslagene om lakselokaliteter i Straumfjorden og Ytre Malangen. For flere lakseoppdrettere har vært plaget med andre typer lus enn lakselus, som skottelus. Det vil man få mer av med torskeoppdrett.

Solstrand og Bakkejord: To lakselokaliteter svært nærme – strengt tatt i – vår nasjonale laksefjord Malangen. Bør av den grunn alene avvises. Legg merke til at Salmar her, som en av de siste årenes fremste eksponenter for å bringe oppdrett til havs, er blant flere som nå forsøker å trekke mesteparten av fremtidig oppdrett i Tromsøregionen inn i fjordene.

Forslagene til alle nevnte lokaliteter i Straumfjorden og Malangen legger opp til ei enorm samla påkjønning, som på ingen måte er akseptabel, sett fra et miljøperspektiv.

Torsnes: Lakselokalitet foreslått i Ytre Malangen, bare ca. 4 km fra både Trettevik- og Brensholmen-anleggene. Vil øke samla påkjønning betydelig i grenseområdet mellom to produksjonsområder, hvor det skal være minst mulig smittefare.

Småvær II: Lakseanlegg vest av Musvær, som fylkeskommunen har tillatt skal få utvide kapasiteten fra 5.400 til 8.500 tonn. Derfor trenger de nå å utvide arealet. Kommunens politikere bør si nei, også for å vise at de har noe de skal ha sagt. Viktige naturtyper og fiskeriaktivitet i området.

Lille Lyngøya: Bare 1-2 km fra nevnte anlegg ved Småvær. Kommer ikke fram i kystsoneplan-forslagets interaktive kart. Viktige naturtyper og fiskeriaktivitet i området.

Finnkjelbåen: Foreslått lokalitet i åpent hav vest av Lyngøya, og bare 3,9 km fra planlagt anlegg ved Felleholmen. Midt i viktig stortareforekomst, betydelig fiskeriaktivitet og kan påvirke både skrei og kysttorsk.

Røssholmen: Svært nærme Auvær Naturreservat. Omkranses av stortareforekomster. Meget stor fiskeriaktivitet.

Det må understrekes at Naturvernforbundet i Tromsø og omegn i all hovedsak baserer seg på frivillig innsats. Dermed har vi ikke kapasitet til å gå så grundig inn i vurderinga av alle foreslåtte nye lokaliteter som vi skulle ønske. Vi vil derfor påpeke hvor urovekkende det er med en god del feil og mangler som er avdekka. Vi ser at utredningene varierer fra kommune til kommune og fra lokalitet til lokalitet. Problemet er at det må være umulig for politikerne å føle seg trygge på hvor det er utreda godt nok.

Legg også merke til at det i et samla notat om utredningene heter: «Når det gjelder akvakulturlokaliteter så vil det bli gjort mer detaljerte vurderinger av miljøvirkningene ved behandling av lokalitetssøknader etter akvakulturloven, som utfyller vurderingene i kommuneplanen. Det er derfor ikke nødvendig at alle miljøforhold er avklart i detalj i kommuneplanen.» Men seinere i prosessen har kommunen knapt noe de skal ha sagt, da «Vilkår for godkjenning og drift av akvakultur fastsettes i lokalitetsgodkjenningssystemet som koordineres av fylkeskommunen.» Samtidig som prosjektgruppa er opptatte av å påpeke dette, mener altså mange at de ikke har tatt hensyn til innspill som allerede er kommet. Mer om dette til slutt i uttalelsen.

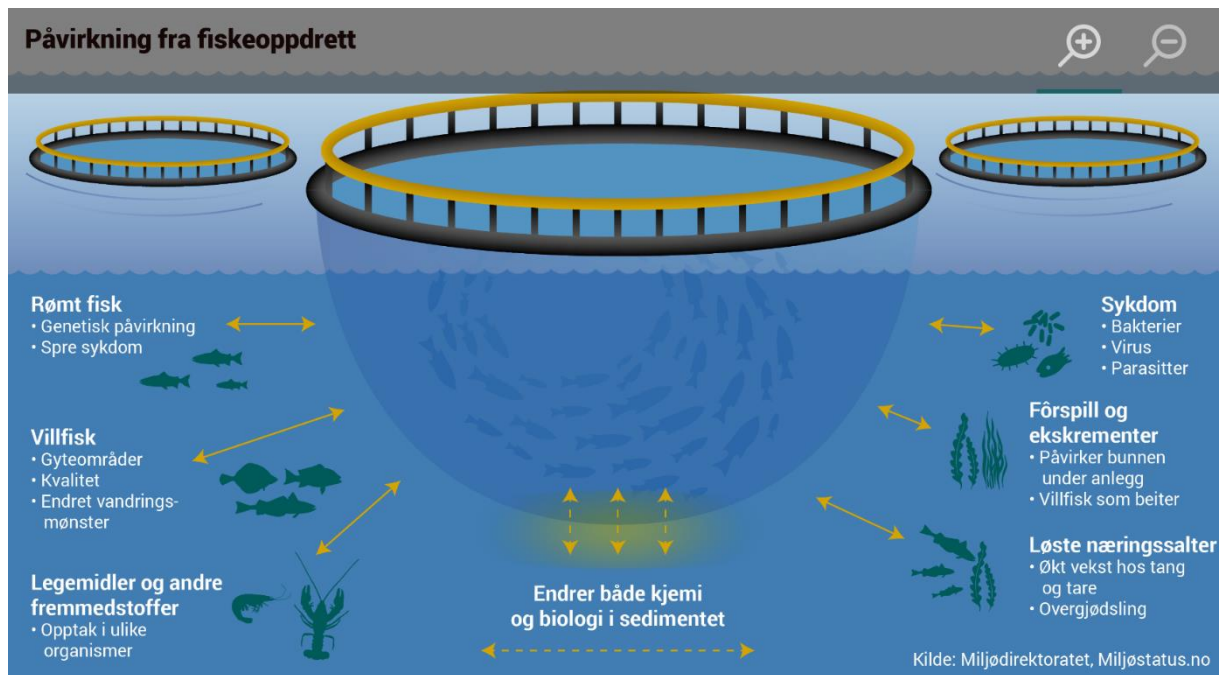
Noe om skadevirkningene

At lakselus sprer seg fra oppdrettsanlegg og til villaks er bare ett av svært mange miljøproblemer næringa har ansvar for. Lusebehandlingene de gjennomfører for å skåne egne fisk fører imidlertid til nye miljøproblemer. Lusemidler er nemlig ikke bare dødelige for en del av hoppekrepse lakselus; de er også livsfarlige og/eller skadelige for alle andre kreps- og skalldyr – i tillegg til en god del anna liv i havet.

Vi må her begrense hvor inngående vi omtaler dette. Et godt sted å få et overordna innblikk i problematikken, er ved å lese en kortfatta artikkel hvor Akvaplan-niva blant anna påpeker:

«Forskning utført av NORCE, Akvaplan-niva og Havforskningsinstituttet viser at kjemiske lusemidler (bademidler) påvirker andre arter enn lakselus. For noen arter gjelder dette også ved lave konsentrasjoner og ved kort eksponeringstid. Med tanke på miljøeffekter så er det noe variasjon mellom ulike typer bademidler og mellom ulike arter, men for enkelte stoffer er det vist at f.eks. dypvannsreke dør ved 300-1000 ganger fortynnet behandlingsvann. (...) Våre resultater viser at konsentrasjoner av bademidler, som azametifos, cypermethrin, deltametrin og hydrogenperoksid, som er skadelige for noen marine arter, i enkelte tilfeller kan finnes igjen flere kilometer unna utslippspunktet.»⁶

⁶ <https://www.akvaplan.niva.no/mynewsdesk-articles/kjemisk-avlusing-i-oppdrett-fakta-og-fore-var/>

Andre laboratorieforsøk har vist blant anna at lave doser hydrogenperoksid førte til at små sukkertareplanter gikk i oppløsning.⁷ Også sedimentære utslipp kan være skadelige, for eksempel for bløtbunn og koraller. Norsk fiskeoppdrett slipper faktisk ut mer nitrogen og fosfor enn jordbruk, avløp og landbasert industri til sammen.⁸ En del av disse utslippene er førespill av pellets, og en del av dette er såkalt medisinfôr. Oppdrettslaksen som spiser dette blir satt i karantene, men ikke villfisken som i en del tilfeller vil nå fram til uvitende konsumenter.⁹

Kobberutslipp er også et betydelig problem. Og mens aktører i næringa har hevdet at de bruker mindre kobber til impregnering, så har omsetninga av produkter til næringa økt med 50 % fra 2014 til 2019.¹⁰ Et anna undervurdert problem er utslipp av mikroplast.¹¹

Ikke bærekraftig

I det felles saksfremlegget uttrykker at man «ønsker å legge til rette for bærekraftig vekst i fiskeri- og havbrukssektoren, reiseliv og sjøtransport, samtidig som dette skal avveies mot miljø- og klimahensyn og andre samfunnsinteresser», men seinere erkjenner man at premisset om bærekraft kanskje ikke er på plass ved å uttale at nye områder skal kunne «bidra til å dra utviklingen i retning av et enda mer bærekraftig havbruk».

Hvordan bærekraftbegrepet skal forstås i kystsoneplanen er ikke nærmere forklart. At for eksempel havbruksnæringa har fått mulighet til å etablere det «fotavtrykket» den har i dag, er ikke det samme som at næringa er økologisk bærekraftig. Innsatsvarene til havbruksnæringa er i all hovedsak importert fra tredjeland og kunne i mange tilfeller vært brukt som mat. Videre gir utslipp av organiske og uorganiske forbindelser lokal

⁷ <https://www.hi.no/hi/forskning/doktorgrader/2019/avfallsstoffer-fra-oppdrett-kan-pavirke-tareskogen>

⁸ <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2021-8>

⁹ <https://naturvernforbundet.no/naturogmiljo/forer-villfisk-med-lusegift-og-medisiner-article39320-1024.html>

¹⁰ <https://www.hi.no/hi/nyheter/2021/februar/hoyt-kobberforbruk-i-oppdrettsnæringa>

¹¹ <https://naturvernforbundet.no/marinforsopling/flere-hundre-tonn-mikroplast-rett-ut-i-havet-article37577-3788.html>

miljøbelastning. Stor tetthet av dyr kan skape smittepress som påvirker villfisk. Det samme gjør fôr på avveie. Bruk av villfanget rensefisk belaster naturlige bestander, osv.

Forutsatt at en snakker om økologisk bærekraft, er følgelig inngående premiss om bærekraft ikke oppfylt, og det er ikke mulig å «dra» næringen i retning av bærekraft gjennom ytterligere vekst og avsetning av nye områder. Havbruksnæringen må oppnå bærekraft produksjon innenfor det gjeldende regimet før det kan åpnes for vekst ved avsetning av nye områder og tillates økt volum på eksisterende lokaliteter.

Planen skal også legge til for «bærekraftig vekst» i reiselivet. Hva er et bærekraftig reiseliv og hvordan forstås bærekraftig vekst? Eksempelvis er ei turistnæring basert på cruisebåter og inntransport med fly neppe bærekraftig, selv om aktivitetene turistene deltar i når de først er på plass promoterer som bærekraftige.

Turistnæringa må kunne reguleres slik at det blir tatt tilbørlig hensyn til naturområder som er populære utfartsmål og slik at lokalbefolkningens muligheter til friluftsliv og naturopplevelser ikke forringes («besøksforvaltning?» – jf plb 11-11 pkt 6). Videre, ved tilrettelegging for vekst i reiselivet, må det ikke skje på bekostning av eksisterende naturbaserte næringer som har nyttet lokale naturressurser i alders tid. Planen beskriver flere mulige interessekonflikter, men gir få eller ingen forslag eller føringer når det gjelder håndtering av interessekonflikter.

Om lukka anlegg

Naturvernforbundet har i mange år kjempa for å få oppdrett inn i lukka anlegg. Vi er fortsatt opptatt av at gode semilukka anlegg har vist at man både kan eliminere luseproblemene, uten bruk av lusemidler, og redusere store deler av utslippene fra oppdrett.

Samtidig viser forslaget til kystsoneplan hvordan stor motvilje fra både fylkeskommunen og andre myndigheter nå blir til et sammensurium det er umulig å bli klok på. På den ene sida foreslås det ulike teknologiske løsninger på noen av lokalitetene, som tilsynelatende skal ha elementer av lukking eller oppsamling av sedimenter (fekalier og fôrspill). Problemet er bare at både fylkeskommunen og i alle fall Tromsø kommune hevder at det ikke er lov eller ønskelig å stille krav til teknologi eller utslipp. Så hvordan skal man forstå dette? Som nevnt tidligere påpekes det at en lokalitet med tiltenkt lukka anlegg skal utredes som om det skal være åpent anlegg.

Til syvende og sist er det umulig å finne dette troverdig. Vi ser gjerne at kommunene stiller klare krav til teknologi og/eller rundt utslipp, siden en jussprofessor har slått fast at det er lovlig.¹² Samtidig er det fullt forståelig om lokalpolitikere bare avviser også disse foreslåtte lokalitetene, siden fylkeskommunen utfordrer lokaldemokratiet.

Hvilken medvirkning?

Prosessen rundt rullering av kystsoneplan i Tromsøregionen har vært grundig, men har den vært god nok? Det er delt mye informasjon, brukt gode kartfremlegg, arrangert faglige foredrag, holdt folkemøter og innhentet høringsinnspill.

¹² <https://www.nordnorskdebatt.no/lakseoppdrett/havbruk/tromso-kommunestyre/ingen-grunn-til-a-slakte-kommunens-oppdrettsvedtak/o/5-124-41037>

Men hva hjelper det, hvis man ikke blir hørt? Det mener Kystfiskarlaget er tilfellet.¹³ Naturvernforbundet i Tromsø og Omegn har dessuten vært i dialog med flere lokale lag og foreninger som mener det samme, at deres høringsuttalelser tidligere i prosessen ikke er tatt hensyn til i den videre prosessen. Og i tillegg har vi snakket med en del politikere som ikke har sett noe til slike uttalelser/innspill. Vi vet at en del kommer med nye nå, men finner det nødvendig å gjøre oppmerksom på at de nevnte innspillene finnes på nett.

Blar man nedover i dokumentet vedlagt i denne fotnoten, får man fram hele innleggene, i tillegg til de korte oppsummeringene som ligger øverst.¹⁴ Hver for seg målbærer disse blant anna frykt for at nye oppdrettsanlegg skal ødelegge deres fiskeplasser og nærmatur. Tør du som lokalpolitiker å overkjøre dem? Og i så fall uten å ha lest eller hørt hva de tenker?

Naturvernforbundet i Tromsø og Omegn mener at kommunestyrene i Tromsø og Balsfjord bør vurdere å si nei til de foreslåtte nye lokalitetene, og si nei til foreslåtte endringer og flyttinger av lokaliteter/anlegg. Alternativt bør man slippe svært få av de nye til.

Naturvernforbundet i Tromsø og Omegn, styret

Tromsø, 17.02.2022

Kontaktperson: Ståle P. Fremnesvik, styremedlem

staafram@gmail.com

Tlf.: 911 69 946

¹³ <https://www.itromso.no/nyheter/i/ALqg1z/apner-opp-for-havbruk-i-fem-nye-omrader-kystfisker-paul-tragisk>

¹⁴ https://www.tromso-området.no/wp-content/uploads/2019/04/Oversikt-innspill-til-Kystsoneplanen_mai2021.pdf